

DECLARACIÓN DE IMPACTO AMBIENTAL FORMULADA POLA DIRECCIÓN XERAL DE CALIDADE AMBIENTAL, SOSTIBILIDADE E CAMBIO CLIMÁTICO RELATIVA AO PROXECTO DO PARQUE EÓLICO ESTIVADA, NOS CONCELLOS DE AGOLADA (PONTEVEDRA) E ANTAS DE ULLA (LUGO), PROMOVIDO POR GREEN CAPITAL POWER, S.L. (CLAVE: 2020/0048)

A Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, en base ás súas competencias para resolver este expediente ambiental segundo o Decreto 42/2019, do 28 de marzo, polo que se establece a estrutura orgánica da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda e de conformidade coa proposta do Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos da Subdirección Xeral de Avaliación Ambiental, que a continuación se transcribe:

A Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, establece no seu artigo 7.1.a) que os proxectos comprendidos no seu anexo I someteranse a unha avaliación de impacto ambiental ordinaria.

Entre os proxectos que figuran no dito anexo I atópanse, no grupo 3.i), os parques eólicos que teñan 50 ou máis aeroxeradores, ou máis de 30 MW ou que se atopen a menos de 2 km doutro parque eólico en funcionamento, en construción, con autorización administrativa ou con declaración de impacto ambiental.

Este sería o caso da actuación pretendida, dado que o parque terá unha potencia de máis de 30 MW.

Considerando o anterior, o proxecto someteuse ao trámite de avaliación de impacto ambiental ordinaria e, téndose practicado o referido procedemento, procede formular a correspondente declaración de impacto ambiental (DIA), de acordo co disposto no artigo 41 da dita Lei 21/2013.

1. INFORMACIÓN SOBRE O PROXECTO

1.1. Promotor e órgano substantivo

O promotor do proxecto é Green Capital Power, S.L. e o órgano substantivo a Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais da Vicepresidencia Primeira e Consellería de Economía, Industria e Innovación.

1.2. Obxecto do proxecto, descrición e localización

De acordo co estudo de impacto ambiental de xaneiro de 2021, o proxecto ten por obxecto a execución dun parque eólico de 36 MW de potencia total nos concellos de Agolada e Antas de Ulla, composto por 8 aeroxeradores e a súa infraestrutura asociada (vieiros de acceso e servizo, plataformas de montaxe, gabias do cableado, unha subestación transformadora 30/132 kV e centro de control, e unha torre meteorolóxica) que se localizarán dentro do polígono definido polas coordenadas UTM que se indican no punto 3 desta DIA.

As características principais do proxecto, segundo a súa configuración inicial, son as seguintes:

- Número de aeroxeradores: 8
- Modelo previsto: Siemens Gamesa SG145 4.5 MW ou similar
- Potencia nominal unitaria: 4,5 MW
- Potencia total instalada: 36 MW
- Altura de buxa: 127,5 m
- Diámetro de rotor: 145 m
- Orzamento (execución material): 28.036.280,51 €

Contémplase a execución dunha subestación (SET PE Estivada 30/132 Kv) nun recinto delimitado por un peche perimetral, cunha superficie construída de 1.555,05 m², ocupada polo parque intemperie (1.241,38 m²), o edificio de control (293,99 m²) e almacén de residuos (19,68 m²).

Instalarase tamén unha torre de medición sobre unha plataforma de 16x90 m².

De acordo coa documentación achegada, a evacuación da enerxía xerada no parque evacuarase a través da SET PE Estivada proxectada mediante unha LAT aérea a 132 kV, que non é obxecto deste proxecto, denominada *Solución Evacuación Conjunta PE Zamorra, PE Estivada y PE Carballeda* ata a SET PE Turubelo 30/132 kV, e dende aquí, xunto coa enerxía doutros parques, ata a Subestación Colectora Silleda mediante a *LAT 132 kV SET PE Turubelo – LAT 132 kV SET PE Rodeira / SET Colectora Silleda*, onde a enerxía transformárase para chegar, por medio dunha LAT aérea de 400 kV, ata o punto final, ata a SET Silleda 400 kV (REE). As infraestruturas de evacuación conxunta trámítanse en proxectos independentes.

A lonxitude total de vieiros é de aproximadamente 10.304 m, dos que 3.457 m son de nova construción (incluídos os necesarios para acceder á nova subestación), 6.402 m son existentes a acondicionar e 445 m son existentes sobre os que non é necesario actuar. O ancho mínimo dos viarios de acceso e interiores estímase en 5 m, excepto o vieiro de acceso á torre de medición, que será de 3,5 m. Así mesmo, escavarase tamén as gabias para soterrar o cableado de media tensión e a rede de comunicacións.

A rede de drenaxe contará con obras de drenaxe lonxitudinais para recoller a escorrenta das augas de chuvia das plataformas, das calzadas e as marxes que verten cara ela (gabias a pé de desmonte); e con obras de drenaxe transversais para permitir a continuidade da rede de drenaxe natural do terreo (valgadas, regatos, etc.) permitindo o seu paso baixo os viarios.

As plataformas para a montaxe dos aeroxeradores, disporán de varias zonas: para a montaxe da grúa e da pluma grúa, para o amontoamento das pas e das compoñentes, e outra zona para grúas auxiliares. A cimentación dos aeroxeradores, de xeometría troncocónica, terá un diámetro de 23 m e unha altura total dende a base de 3,27 m

Prevese unha zona de campamento de obra e zona de amontoamento do material e de residuos durante a fase de obra, dunha superficie aproximada de 3.097,27 m² que se localizará lindeiro ao viario principal do parque, entre os viarios de acceso aos aeroxeradores ES04 e ES05.

O prazo estimado de execución do proxecto é de 10 meses.

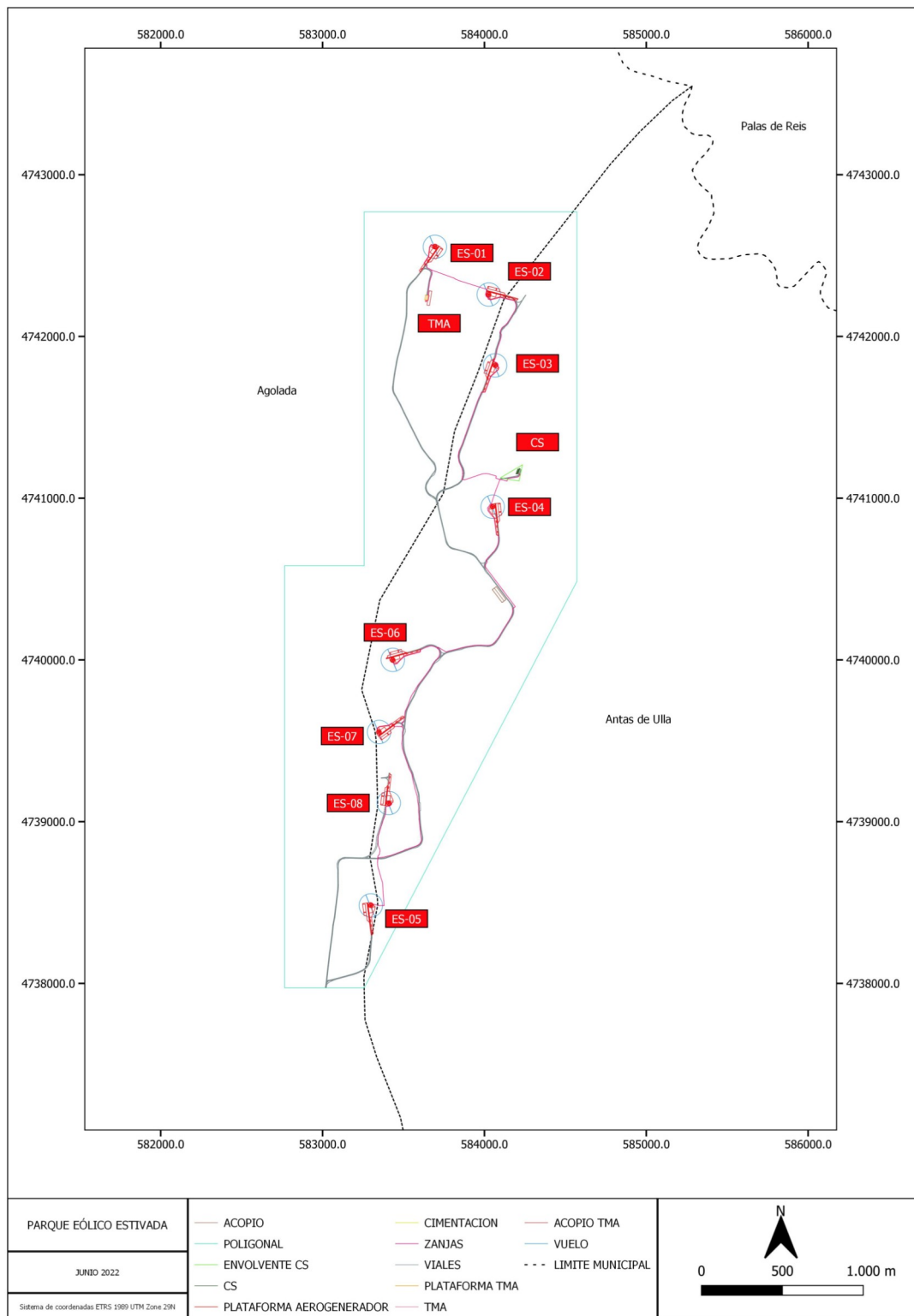
Debido a certos condicionados xurdidos durante a tramitación de avaliación de impacto ambiental do expediente, derivados principalmente dos informes da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural e o Instituto de Estudos do Territorio, así como outros aspectos alleos ao trámite de avaliación de impacto ambiental, o promotor propón unha serie de modificacións no parque respecto do reflectido no EslA de xaneiro de 2021, e que consisten en:

- Desprazamento do aeroxerador ES05, e consecuente trazado dun novo viario de acceso que discorrerá por un viario existente a acondicionar.
- Xírase a plataforma do aeroxerador ES08 e modifícase a traza do seu viario de acceso que discorrerá sobre un cortalumes que será acondicionado.
- Por causa do traslado da posición ES05, modifícase a rede de media tensión e a súa correspondente distribución de circuitos. De igual forma, modifícase a traza deste rede no seu tramo paralelo á estrada LU-P-0302 entre os seus PK 9+150 e 9+435.
- A subestación inicialmente contemplada no proxecto substitúese por un centro de seccionamento de 30 kV, sendo a nova denominación a de Centro de Seccionamento PE Estivada. Localizarase dentro da mesma envolvente que a anterior subestación pero ocupando unha menor superficie. Consecuentemente, modifícase a rede de evacuación de enerxía do parque. A liña de evacuación será obxecto doutro proxecto.

Inclúese a continuación un bosquejo do parque eólico:

1.3. Principais elementos ambientais da contorna

O proxecto localízase nos altos e cordais do Coto de Monte Queimado, Monte de Meixide e Monte de Taranbello, na serra do Farelo, que constitúen cumios onde dominan as especies forestais de produción de madeira, afloramentos rochosos e mato. Os vales que rodean estes cumios están ocupados por asentamentos rurais dispersos de pequeno tamaño, como Outeiro, Outeiro de Reis, San Martiño de Ramil, Frádegas, San Miguel, A Regueira, Vilasante de Arriba e Facha, situados na contorna das instalacións. As principais estradas da contorna son as nacionais N-547 Lugo-Santiago e N-640, e as autonómicas AC-840 / PO-840.

O proxecto localízase na Demarcación Hidrográfica Galicia Costa, na cunca do río Ulla. Próximos ás actuacións, discorren o río Ulla e os seus afluentes, tales como o rego de Carreiras, rego de Ramil, rego de Fradegas, rego de Santa Mariña, rego de Couso e o rego de Facha

De acordo co Atlas de hábitats naturais e seminaturais de España (2005), na zona de actuación identifícanse os hábitats de interese comunitario 4090 Uceiras oromediterráneas endémicas con toxo, 4030 Uceiras secas europeas, 8230 Rochedos silíceos con vexetación pioneira do *Sedo-Scleranthion* ou do *Sedo Albi-Veronición dillenii* e, o hábitat de interese prioritario 4020* Uceiras húmidas atlánticas de zonas mornas de *Erica ciliaris* e *Erica tetralix*.

Tal e como indica a Dirección Xeral de Patrimonio Natural, a cuadrícula UTM onde se enmarca o proxecto (UTM 10X10 29TNH83 e 29TNH84), correspóndese coa área de distribución das especies de flora protexidas *Armeria merinoi*, *Eryngium viviparum*, *Leucanthemum gallaecicum* e *Santolina melidensis*, recollidas como *en perigo de extinción* no Catálogo galego de especies ameazadas (CGEA) regulado polo Decreto 88/2007, do 19 de abril. Porén, o promotor, non indica que detectara a presenza de ningunha destas especies no seu traballo de campo.

En canto á fauna, a Dirección Xeral de Patrimonio Natural, baseándose nas especies enmarcadas na mesma cuadrícula UTM así como no Atlas de aves reprodutoras publicado polo MITECO en 2003, indica a potencial presenza das seguintes especies recollidas no anterior catálogo, como *vulnerables* (V) ou como *en perigo de extinción* (E):

- 2 especies de invertebrados: *Margaritifera margaritifera* (E) e *Geomalacus maculosus* (V).
- 3 especies de anfibios: *Chioglossa lusitanica* (V), *Rana temporaria* (V), *Rana iberica* (V).
- 4 especies de aves: *Milvus milvus* (E), *Circus cyaneus* (V), *Tetrax tetrax* (E) e poboacións nidificantes de *Gallinago gallinago* (E) e *Scolopax rusticola* (V).
- 4 especies de mamíferos: *Galemys pyrenaicus* (V), *Rhinolophus ferrumequinum* (V), *Rhinolophus hipposideros* (V) e *Myotis emarginatus* (V).

Baseándose en observacións en campo dos servizos territoriais de patrimonio natural, constátase a presenza de *Rana temporaria*. Por outra banda, no seu estudo de aves e quirópteros, o promotor non constata a presenza de ningunha especie de ave ameazada pero si dúas especies de quirópteros recollidos como vulnerables polo catálogo: *Rhinolophus ferrumequinum* e *Rhinolophus hipposideros*.

No que respecta á paisaxe, de acordo co Catálogo das paisaxes de Galicia, o proxecto localízase na grande área paisaxística Galicia Central, na comarca paisaxística Terra de Melide-Arzúa, nunha zona de visibilidades medias e altas. En canto ás áreas de especial interese paisaxístico, a AEIP-07-17 Castelo do Pambre localízase a unha distancia de entre 1,1 km e 3,8 km, e as áreas AEIP-07-21 Alto Ulla e a AEIP 07-16 Mourazos e O Monte San Xurxo distan ao redor de 5 km. O miradoiro de Cima do Farelo atópase a uns 5,8 km ao sur do aeroxerador ES-08, e o Camiño Francés a Santiago discorre a uns 5,8 km ao norte do aeroxerador ES-04.

En canto ao patrimonio cultural, de acordo coa documentación achegada polo promotor, no ámbito do proxecto localízanse os seguintes elementos: Mámoa 1 Monte de San Miguel de Vilanova (GA36020216), Mámoa 2 Monte de San Miguel de Vilanova (GA36020217), Mámoa 3 Monte de San Miguel de Vilanova (GA36020218), Mámoa 4 Monte de San Miguel de Vilanova (GA36020219), Mámoa 5 Monte de San Miguel de Vilanova (GA36020220), Mámoa 6 Monte de San Miguel de Vilanova (GA36020221), Mámoa

Alto de San Miguel (GA36020296), Mámoa 20. Monte de San Miguel de Vilanova (GA36020235), Asentamento do Alto de San Miguel de Vilanova (GA36020243), Mámoa de Fontenla Seca (GA36020077), Mámoa de Queimado (GA36020303), Túmulo 01 Mámoa do Chouso 1, Túmulo 02 Mámoa do Chouso 2, Túmulo 03 Mámoa do Chouso 3, Túmulo 4 Mámoa de Fonte Blanca 1, Túmulo 05 Mámoa de Fonte Blanca 2 e posible túmulo Da Cima da Estivada. Pola súa banda, a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural indica tamén a presenza do xacemento Coto das Ferrerías (GA360203169).

2. TRAMITACIÓN E ANÁLISE DO EXPEDIENTE

2.1. Resumo da tramitación

O 18.03.2019 Green Capital Power, S.L., presentou ante a Dirección Xeral de Enerxía e Minas (antiga denominación da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais) unha solicitude de autorización administrativa previa e de construción para o parque eólico Estivada.

O 03.03.2020 a antedita Dirección Xeral de Enerxía e Minas remitiunos un oficio no que solicita que o órgano ambiental elabore o documento de alcance do estudo de impacto ambiental, ao abeiro do artigo 34 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental, achegando o documento de inicio do proxecto.

En canto ao trámite ambiental e como xa se sinalou, o proxecto está incluído no grupo 3.i) do anexo I da citada norma, polo que debe sométese a avaliación de impacto ambiental (AIA) ordinaria conforme á Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

Atendendo ao anterior, co obxecto de elaborar o dito documento de alcance, a Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático, como órgano ambiental, iniciou o período de consultas previsto no antedito artigo 34. As administracións, organismos e entidades consultadas para os ditos efectos foron as seguintes:

- Dirección Xeral de Patrimonio Cultural
- Dirección Xeral de Patrimonio Natural
- Instituto de Estudos do Territorio
- Dirección Xeral de Saúde Pública
- Dirección Xeral de Emerxencias e Interior
- Axencia Turismo de Galicia
- Augas de Galicia
- Concello de Agolada
- Concello de Antas de Ulla
- Federación Ecoloxista Galega
- Sociedade Galega de Historia Natural
- Sociedade Galega de Ornitoloxía

Unha vez finalizado o dito período de consultas, mediante oficio do 22.07.2020 a entón Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático remitiulle ao órgano substantivo o documento de alcance do EsIA cunha serie de consideracións sobre a amplitude e nivel de detalle do EsIA a elaborar polo promotor, con copia das respostas recibidas (Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, Instituto de Estudos do Territorio, Dirección Xeral de Saúde Pública, Dirección Xeral de Emerxencias e Interior, Axencia Turismo de Galicia, Augas de Galicia, Concello de Agolada e Sociedade Galega de Historia Natural) así como das alegacións, suxestións ou achegas de asociacións e particulares recibidas por diversas canles.

Así mesmo, trasladáronse unha serie de indicacións sobre os trámites que tiña que realizar o órgano substantivo na avaliación de impacto ambiental ordinaria (información pública e a relación dos organismos a consultar sobre o EsIA) e o contido do expediente que no seu momento tería que remitir ao órgano ambiental para continuar coa tramitación de cara a formular a DIA.

Con posterioridade á emisión do devandito oficio, recibíuse a resposta do Concello de Antas de Ulla e da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, dándoselle traslado ao órgano substantivo para que lla achegase ao promotor.

Logo disto, mediante resolución do 6.10.2021 da Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais (publicado no DOG Núm. 201 do 19.10.2021), sometéronse a información pública a solicitude de autorización administrativa previa, a autorización administrativa de construción, o estudo de impacto ambiental e o proxecto sectorial de incidencia supramunicipal (proxecto de interese autonómico) do parque eólico Estivada. Así mesmo, a dita dirección xeral efectuou o trámite de consultas sobre o estudo de impacto ambiental.

O 20.09.2022 recíbese na Dirección Xeral de Calidade Ambiental e Cambio Climático o expediente ambiental do proxecto, remitido pola Dirección Xeral de Planificación Enerxética e Recursos Naturais como órgano substantivo por razón da materia, que, entre outra documentación, contén o *Estudio de impacto ambiental parque eólico Estivada 36 MW. Enero 2021* e o *Proyecto de ejecución parque eólico Estivada*, de data de novembro 2021.

Xa iniciada a revisión e a análise técnica do expediente recibido, considerouse necesario emendalo nunha serie de aspectos e completalo, entre outra documentación, cos informes complementarios formulados pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, a Dirección Xeral de Patrimonio Natural e Augas de Galicia; e unha addenda onde se inclúan os cambios no proxecto como resultado da tramitación ambiental, así como a avaliación de impacto ambiental dos mesmos e unha descrición e unha cuantificación de todas as características do parque que foron modificadas. Consecuentemente, o 03.10.2022, esta dirección xeral remitiu ao órgano substantivo a correspondente solicitude de emenda.

2.2. Resumo da análise técnica do expediente

O expediente de avaliación de impacto ambiental contén, entre outra documentación, o estudo de impacto ambiental (EslA), o documento técnico do proxecto de execución, diversas addendas e documentación complementaria incorporada ao longo da tramitación, os anuncios e certificados de exposición pública, as alegacións ambientais e os informes recibidos como resultado dos trámites de información pública e de consultas sobre o EslA e as súas addendas ou documentación complementaria de ser o caso.

■ En canto aos informes, pódese indicar o seguinte:

- O Instituto de Estudos do Territorio (IET), no seu primeiro informe, resume as principais características do proxecto, describe a paisaxe afectada polo mesmo e analiza o estudo de impacto e integración paisaxística (EIIP) achegado así como os efectos do proxecto sobre a paisaxe e as medidas de integración paisaxística. Neste sentido, indica que o EIIP non achega xustificación de como se incorporaron ao proxecto os obxectivos de calidade paisaxística e as determinacións das Directrices da paisaxe, e polo tanto está incompleto.

Refírese ao impacto paisaxístico causado polo aeroxerador ES05, xa que de acordo coa información ortofotográfica dispoñible, afecta a unha masa de arboredo autóctono, tratándose dunha cobertura de alto valor paisaxístico e cada vez máis escasa nunha contorna fortemente antropizada por plantacións forestais. Deste xeito, nin esta posición nin as medias preventivas e correctoras do proxecto, son acordes nin se axustan ás Directrices da paisaxe.

Ademais dos impactos significativos que o aeroxerador ES05 pode producir sobre masas de arboredo autóctono, indica que os principais impactos do proxecto serán os derivados da intrusión visual na contorna rural e a incidencia acumulada derivada da sinerxía con outros parques eólicos das proximidades.

Conclúe que se deberá buscar outra localización para o aeroxerador ES05, e que o contido do EIIP non se axusta ao disposto na normativa de referencia (Lei 7/2008, do 7 de xullo, de

protección da paisaxe de Galicia, o seu Regulamento). Lembra tamén que as medidas de integración paisaxística deberán quedar oportunamente recollidas no proxecto.

O promotor, elabora un escrito no que responde ao IET indicando, entre outras cousas, que xa se descartara outra posición do aeroxerador ES05 pola súa afección sobre elementos do patrimonio arqueolóxico, e que en vez de relocalizalo, propónse a medida compensatoria de realizar unha plantación de *Betula pubescens*. No entanto, o promotor afirma que que atenderá ás consideracións efectuadas polo IET.

O IET informa novamente tendo en conta o antedito escrito do promotor e solicita unha xustificación técnica que impida mover o aeroxerador a outra posición de menor impacto e que evite a afección á masa forestal autóctona. Ademais, tendo en conta a conformidade do promotor, solicita novamente o EIIP actualizado coa xustificación de como se incorporaron ao proxecto as determinacións das directrices da paisaxe.

Tras mostrar a aceptación dos contidos dos informes recibidos, Green Capital Power, S.L. achega os documentos titulados *Adenda a proxecto de execución de parque eólico Estivada. Abril 2022*, e *Centro de seccionamiento 30 kV PE Estivada. Adenda. Maio 2022*, que, tal e como xa se recolleu no apartado 1.2, inclúe unha serie de modificacións no proxecto (desprazamento do aeroxerador ES05 e deseño dun novo camiño de acceso, modificación do trazado do camiño de acceso ao aeroxerador ES08 e xiro da súa plataforma de montaxe, modificación da traza da rede soterrada de media tensión e substitución da subestación por un centro de seccionamento).

Tendo en conta as modificacións efectuadas, o IET informa que os cambios no deseño do parque resultan efectivos para diminuír certos impactos paisaxísticos, porén, no emprazamento dos aeroxeradores ES05 e ES08, deberase ter especial cautela para evitar a afección aos afloramentos rochosos situados moi próximos ás plataformas de montaxe, posto que constitúen elementos de interese que engade riqueza ás escenas paisaxísticas destes cumios.

Na súa conclusión, indica que o proxecto xerará un impacto visual especialmente salientable nos núcleos máis próximos, e que se verá incrementado polo efecto sinérxico derivado da presenza doutro parques eólicos na contorna. A este respecto, no caso de exista unha manifesta preocupación social polo impacto visual dos aeroxeradores, adoptaranse as medidas necesarias para reducir ou mitigar a súa visibilidade, estudando a posibilidade de realizar plantacións arbóreas con especies autóctonas nas proximidades dos núcleos.

Por outra banda, indica que se deberá adaptar o contido do EIIP ás modificacións no proxecto e incorporar as consideracións efectuadas en todos os informes emitidos polo IET.

O promotor achega un escrito onde mostra a súa conformidade.

- A Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, realiza unha análise das principais cuestións en relación co patrimonio cultural recollidas no estudo de impacto ambiental e no seu Anexo 01, que incorpora os resultados da prospección arqueolóxica realizada, para facer unha serie de consideracións. Entre elas, indica que non se recolle o elemento Coto das Ferrerías GA360203169, que se atopa a 225 m ao oeste dun viario a modificar, dentro da poligonal do parque.

Informa favorablemente a documentación achegada sempre e cando se leven a cabo as medidas establecidas no Anexo 01 do EIA coas seguintes condicións:

- Previo obra, verificarase en campo a presenza de posibles xacementos nas coordenadas (583.347X, 4.740.627Y) e (583.526X, 4.740.534Y). No caso de detectar a presenza de bens arqueolóxicos, avaliarase o impacto do proxecto sobre eles e estableceranse as medidas

oportunas, comunicándoo á Dirección Xeral de Patrimonio Cultural. Terase en conta que non se poderá realizar ningún tipo de obra nas áreas de protección.

- Incluirase no Anexo 01 do ESIa o xacemento Coto das Ferrerías GA360203169 (583.403X, 4.741.218Y).
- As obras de adecuación da curva, así como as modificacións do viario na área de protección da Mámoa de Fontenla Seca (GA36020077) e do Asentamento do Alto de San Miguel de Vilanova (GA36020243) só se poderán levar a cabo mediante aporta de terras, non se poderá realizar escavación e movemento de terras. Asemade, non se poderá realizar o tramo de viario de nova execución que discorre polo ámbito de protección da Mámoa de Fontenla Seca (GA36020077), 98 ao leste.
- As obras de ampliación e modificación dos viarios existentes nas áreas de protección das mámoas 1, 2, 3, 4, 5, e 6 do Monte de San Miguel de Vilanova, na Mámoa Alto de San Miguel (GA36020296), Mámoa 20 do Monte de San Miguel de Vilanova (GA36020243), Asentamento do Alto de San Miguel de Vilanova (GA36020235), Mámoa de Queimado (GA36020303), Túmulo 04 Mámoa de Fonte Blanca 1 e Túmulo 05 Mámoa de Fonte Blanca 2, soamente poderán levarse a cabo mediante aporte de terras, as gabias para a instalación de cableado proxectadas nos ámbitos de protección de Fonte Blanca 1 e 2 deberán executarse pola marxe máis afastada. Os traballos realizaranse baixo control arqueolóxico presencial e continuo.
- Os traballos de construción do parque eólico realizaranse baixo control e seguimento arqueolóxico, para o que se deberá presentar un proxecto arqueolóxico axustado ao recollido na normativa de aplicación e no seu informe. A totalidade das obras que comporten movementos ou remocións de terras deberán ser obxecto de control arqueolóxico, especialmente, nas zonas de roza, así como o control dos perfís e cortes que se xeren. No caso de que se constate a existencia de restos arqueolóxicos, primarase a conservación dos mesmos.
- No caso de identificarse novos bens arqueolóxicos, comunicarse inmediatamente á Dirección Xeral de Patrimonio Cultural e avaliarase o impacto das obras dobre eles, establecendo as medidas oportunas.
- Os contornos de protección dos elementos catalogados do patrimonio cultural, deberán quedar libres de obra e de zonas de amoreamento de materiais.
- Calquera modificación do proxecto terá que ser informada pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural.
- Unha vez finalizadas as obras, certificarse o estado final dos bens culturais.
- A partir dos resultados das actuacións arqueolóxicas e do traballo de campo, a Dirección Xeral de Patrimonio Cultural decidirá sobre a conveniencia de establecer outras medidas de protección.

Lembra finalmente, que de acordo coa Lei 5/2016, do 4 de maio, do patrimonio cultural de Galicia, as intervencións que se pretendan realizar en bens de interese cultural ou catalogados, así como no seu contorno de protección ou zona de amortecemento, terán que ser autorizadas pola consellería competente en materia de patrimonio cultural.

Mediante un escrito, o promotor acepta o contido do informe, e indica que se adaptará aos condicionantes formulados pola dirección xeral sempre que sexa tecnicamente viable, especialmente o referido á modificación dos vieiros existentes só mediante aporte de terras.

Posteriormente, e tras propor unha serie de variacións na configuración no parque (xa explicadas anteriormente), o promotor, achega os documentos *Adenda a proxecto de execución de parque eólico Estivada. Abril 2022*, e *Centro de seccionamiento 30 kV PE Estivada. Adenda. Maio 2022*, os cales, lle son remitidos á Dirección Xeral de Patrimonio Cultural para a súa avaliación.

- A Dirección Xeral de Patrimonio Natural, emite un primeiro informe no que logo de expoñer uns antecedentes administrativos e un resumo do proxecto, efectúa unha análise da documentación recollendo as principais cuestións en relación coas características do

patrimonio natural do ámbito (existencia de hábitats de interese comunitario, posible presenza de especies ameazadas etc.).

Baseándose nas observacións efectuadas polo Servizo de Patrimonio Natural de Lugo, indica que se descarta a presenza de *Santolina melidensis* ou *Leucanthemum gallaecicum*, especies ligadas a solos ultrabásicos. En relación cos hábitats de interese comunitario, recolle que o hábitat prioritario 4020* Queirogais húmidos atlánticos de zonas temperadas de *Erica ciliaris* e *Erica tetralix* é un hábitat escaso cuxa presenza se ten verificada nas proximidades do aeroxerador ES05. Asemade, compróbase que o mesmo aeroxerador ES05 localízase nunha masa forestal procedente de rexeneración natural composta por masas de frondosas autóctonas. Por outra banda, tendo en conta as observacións do servizo de Pontevedra, o aeroxerador ES01 afectaría, en parte, ao hábitat 4030 Uceiras secas europeas. Constatada a presenza en campo de *Rana temporaria* e advirte que no concello de Agolada, existen citas de *Milvus milvus*, *Hieraaetus pennatus* e *Falco columbaris*.

No que respecta ao EslA, a Dirección Xeral de Patrimonio Natural detecta eivas en relación co inventario de flora ameazada, indica que nin o inventario de aves nin de quirópteros cubre o estudo do ciclo anual, que non se realiza ningún traballo de campo para caracterizar aos mamíferos, invertebrados e anfibios, e que non inclúe unha avaliación e seguimento das afeccións da instalación eólica sobre a poboación de lobos (conforme o Decreto 297/2008, do 30 de decembro). Considera polo tanto que os inventarios están incompletos e son claramente insuficientes.

Conclúe polo tanto que non é posible determinar con total seguridade que non se vaian a producir efectos negativos sobre os valores naturais, e que para que esa dirección xeral poida pronunciarse, é preciso que o estudo de impacto ambiental estea terminado. Con tal fin, inclúe unhas serie de aspectos que o promotor deberá de ter en conta á hora de completar o estudo de impacto ambiental:

- Á vista dos datos do inventario de avifauna, é necesario presentar os resultados dos tres meses que faltan (de decembro a febreiro 2021) ou xustificar a súa ausencia ou suficiencia. Resalta a importancia de presentar os datos recompilados nas mostraxes de rapaces diúrnas e representalos graficamente nun plano xunto ás posicións dos aeroxeradores, e analizar se existen riscos localizados que poidan aconsellar mover algún aeroxerador.
- Para os quirópteros tamén indica que se deberán de completar os resultados.

Engade ademais outra serie de cuestións:

- Os hábitats de interese comunitario existentes na contorna no se poderán ver afectados polas obras.
- De xeito previo á obras, comprobarase a ausencia na zona obxecto das actuacións de especies protexidas (especialmente as especies de flora incluídas no CGEA), prohibíndose, no caso de atopar especies incluídas no CGEA, calquera actuación que lles afecte. De demostrarse a súa existencia, comunicárase aos servizos provinciais competentes en patrimonio natural, e de ser preciso, solicitarase a correspondente autorización.
- Se durante a execución do proxecto se detecta ou demostra calquera afección significativa sobre os valores naturais da zona, tomaranse as medidas adecuadas de acordo co que indiquen os servizos provinciais.

Complementariamente, resalta a importancia da aplicación de accións para a protección da avifauna e os quirópteros, polo que estima oportuno que o proxecto incorpore medidas adicionais que garantan a minimización do impacto por colisión. Neste sentido:

- Para os quirópteros, propón restrinxir a rotación das pas o máis posible por baixo da velocidade de réxime e informar no plan de vixilancia ambiental (PVA) sobre os tempos en que a velocidade do vento foi inferior ao limiar establecido e a porcentaxe en que os aeroxeradores permaneceron parados.

- Tamén recomenda para a avifauna, implantar tecnoloxías de redución do impacto por colisión, tales como sistemas de detección baseados en vídeo (tipo DTBird), que son sistemas que traballan de forma independente para facer un seguimento das aves e mitigar a mortalidade na localización das turbinas. Como medida disuasoria pasiva, recolle o pintado dunha das pas do rotor de cada aeroxenerador. Sinalan que o plan de vixilancia ambiental medirá a mortalidade observada neste parque comparándoa coa mortalidade dos parques lindeiros xa existentes con aeroxeneradores sen pintar para informar se a medida resulta eficaz e avaliarán tanto o impacto dos parque eólico por colisión sobre as aves e os morcegos como a efectividade das medidas.

Ademais, engade un apartado no que se establecen as condicións mínimas para o plan de vixilancia no relativo ao control da mortalidade por colisión durante a fase de explotación. Por último, en relación ao lobo, indican que se terá que dar cumprimento ao punto 18, apartado 5, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia. No primeiro ano de funcionamento do parque eólico, como parte do plan de vixilancia ambiental, deberase remitir á Dirección Xeral de Patrimonio Natural un estudo con datos sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e realizar unha avaliación e seguimento das posibles afeccións sobre as súas poboacións: estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc.

O promotor achega un escrito para dar resposta aos aspectos sinalados pola dirección xeral xunto co documento *Informe. Estudio previo de aves y quirópteros relativo al Parque Eólico Estivada. Agosto 2021*, no que se completa o inventario de avifauna e quirópteros. No seu escrito, sinalábase que por causa do sinalado polo Instituto de Estudos do Territorio nos seus informes, modificouse a posición do aeroxerador ES05. Xunto con esta resposta, o órgano substantivo remítelle tamén á Dirección Xeral de Patrimonio Natural os documentos *Adenda a proyecto de ejecución de parque eólico Estivada. Abril 2022*, e *Centro de seccionamiento 30 kV PE Estivada. Adenda. Maio 2022*, cos cambios efectuados polo promotor na configuración do proxecto.

A Dirección Xeral de Patrimonio Natural, tras analizar as respostas do promotor, informa novamente nos seguintes termos:

- Considera que o estudo presentado sobre avifauna e quirópteros é suficiente para subsanar o defecto sinalado, non observando elementos incompatibles co funcionamento do parque eólico sempre que se apliquen as medidas preventivas sinaladas no anterior informe.
- O promotor non se refire ás especies de flora ameazadas.
- Na súa resposta o promotor non está de acordo coas medidas sinaladas pola dirección xeral en canto a parada de máquinas para a protección dos quirópteros, nin en canto a instalación dun sistema automático nin o pintado das pas para reducir a mortalidade de aves. Respecto ás súas argumentacións, a dirección xeral insiste na necesidade de adoptar as tres medidas.
- Lembra o xa mencionado no seu outro informe en canto que o plan de vixilancia ambiental deberá medir a mortalidade no parque e comparala coa mortalidade dos parques lindeiros xa existentes e coas pas dos aeroxeradores sen pintar, para informar se a medida é ou non eficaz e para que especies.

Nas súas conclusións indica que non é previsible que o proxecto xere efectos significativos, sendo compatible coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, polo que emite informe favorable sempre que se cumpran unha serie de condicións en relación coa non afección aos hábitats de interese comunitario, coa conservación das especies de flora ameazadas, e outras medidas para a protección das augas e do medio. Así mesmo, inclúe novamente as medidas adicionais xa relacionadas no seu primeiro informe para a minimización do impacto por colisión de avifauna e quirópteros e en relación co estudo da presenza do lobo. Por último, inclúe novamente as condicións mínimas para o plan de vixilancia no relativo ao control da mortalidade por colisión durante a fase de explotación.

- Augas de Galicia, informa en relación ao estudo de impacto ambiental de xaneiro 2021. Realiza un resume dos antecedentes e da descrición do proxecto, para posteriormente informar en relación coa rede fluvial, as zonas protexidas, os aproveitamentos hídricos, as zonas inundables e as actuacións susceptibles de causar afeccións ao medio hídrico, respecto ao que cómpre resaltar o seguinte:
 - Indica que existen afeccións á zona de policía de canles e tres cruzamentos de regos innominados tributarios do rego de Carreiras por parte dos camiños de acceso e gabias de cableado, e detalla as ditas afeccións. Lembra a obrigatoriedade de solicitar autorización administrativa no caso de que as obras ou instalacións proxectadas afecten ao dominio público hidráulico (DPH) ou ás zonas de policía (viarios, zonas de amontoamento ou de campamento de obra, tallas de árbores na zona de servidume, etc.), así como que se deberán definir construtivamente os cruces das canles.
 - En canto as zonas protexidas pola normativa sectorial, identifica unha zona de captación para abastecemento humano dentro dos 500 m ao redor das obras. Atenderase ás prescricións feitas no Plan Hidrolóxico da Demarcación Hidrográfica de Galicia Costa (PHGC) sobre as zonas protexidas.
 - Indica que consta tamén, salvo erro ou omisión no Libro de Rexistro de Augas de Galicia, catro captacións de auga inscritas na contorna do ámbito, polo que se estará ao disposto no Regulamento do dominio público hidráulico no caso de existir afección ou modificación da mesma.
 - En canto as accións susceptibles de causar afeccións ao medio hídrico, lembra que as drenaxes transversais e lonxitudinais proxectadas deben cumprir co establecido no artigo 36 da Normativa do Plan Hidrolóxico Galicia Costa (PHGC); e resalta a obrigatoriedade de, no seu caso, solicitar autorización de obras e autorización administrativa no caso de afección á zona de policía, así como no caso de vertedura ou para o uso privativo por disposición legal ou concesión administrativa de calquera aproveitamento de augas.

Inclúe finalmente unha serie de condicións principalmente encamiñadas a reducir ou evitar o arrastre de sedimentos aos leitos dos ríos durante os movementos de terras e polo tránsito da maquinaria, para impedir a contaminación das augas superficiais ou subterráneas pola acumulación de substancias ou verteduras, e recalca que se deberá ter especial coidado de non afectar aos niveis freáticos que puideran alterar captación existentes, especialmente, na execución dos alicerces e das gabias.

Conclúe que non é previsible que o proxecto poida causar impactos ambientais significativos tendo en conta as medidas protectoras e correctoras que o promotor prevé adoptar na documentación presentada e as consideracións a tal efecto sinaladas no seu informe.

O promotor achega un escrito onde mostra a súa conformidade.

- A Dirección Xeral de Saúde Pública, tras analizar o estudo de impacto ambiental de xaneiro 2021 e a addenda elaborada polo promotor cos cambios no proxecto en abril 2022, emite un primeiro informe no que avalía o posible impacto do proxecto sobre a saúde humana tendo en conta a caracterización da poboación en situación de risco, os potenciais perigos, as posibles vías de exposición, a avaliación da necesidade de medición da exposición e a avaliación da necesidade do deseño dun estudo de avaliación de risco para a saúde do proxecto. Tras expoñer unha serie de consideracións referidas ao contido da documentación achegada polo promotor, conclúe que no documento non se recolle información ou esta é insuficiente para algúns aspectos que poden ter repercusións sobre a saúde da poboación, polo que estima oportuno que o promotor considere, entre outras cousas, os seguintes aspectos.
 - Recomenda que na fase de seguimento, o promotor avalía os niveis sonoros rexistrados no núcleo de Facha, orixinado pola nova posición do aeroxerador ES05 e pola posible afección de parques próximos.
 - No que atinxe ao parpadeo de sombras, e tendo en conta a nova configuración do proxecto, sinala a existencia de dous núcleos poboacionais (A Regueira e Vilasante de

Arriba), nos cales non foron situados receptores no estudo realizado, polo que se recomenda a súa inclusión no correspondente plan de seguimento, así como a confirmación de que na zona sur do parque (entorno do aeroxerador ES05), non existe poboación que se poida ver afectada pola nova configuración e por parques próximos.

O promotor elabora unha serie de documentación para dar resposta á Dirección Xeral de Saúde Pública, coa cal, trala súa revisión, a dirección xeral considera emendados os requirimentos efectuados no seu informe.

- A Dirección Xeral de Emerxencias e Interior emite un informe no que indica que revisada a documentación se estima que o risco de accidentes graves ou catástrofes é baixo, todo elo sen prexuízo de que, de estar afectado polo Decreto 171/2010, sobre plans de autoprotección na Comunidade Autónoma de Galicia, o titular deberá elaborar e implantar o plan, elaborado por técnico competente, e que deberá acompañar aos restantes documentos necesarios para o outorgamento da licenza, permiso ou autorización, previamente á autorización de inicio da actividade por parte da autoridade competente.

Engade que o Decreto 171/2010, do 1 de outubro, sobre plans de autoprotección na Comunidade Autónoma de Galicia, recolle no seu anexo I aquelas actividades susceptibles de xerar situacións de grave risco colectivo, catástrofe ou calamidade e os centros ou instalacións que poden resultar afectados de maneira especialmente grave por situacións dese carácter, polo tanto, se é o caso, o titular deberá implantar, manter e revisar o seu propio plan de autoprotección, que é o documento que prevé as emerxencias que se poden producir a consecuencia da súa propia actividade e as medidas de resposta ante situacións de risco, de catástrofes e de calamidades públicas que podan afectar ao proxecto.

O promotor achega un escrito onde mostra a súa conformidade.

- A Axencia Turismo de Galicia emite un informe sobre o estudo de impacto turístico do proxecto presentado no que sinala que na fase de construción o impacto máis significativo no aspecto turístico viría determinado pola existencia de maquinaria na contorna das obras nun breve período de tempo e que na fase de explotación serían o impacto visual e as emisións sonoras. Conclúe que dado o alcance das actuacións e segundo o estudo de impacto turístico achegado o impacto que terá o parque eólico no turismo rural local así como na súa contorna é reducido.

O promotor achega un escrito onde mostra a súa conformidade.

- Os Concellos de Agolada e Antas de Ulla, así como a Sociedade Galega de Historia Natural, a Federación Ecoloxista Galega e a Sociedade Galega de Ornitoloxía, non emitiron informe sobre o ESlA, achegando o órgano substantivo unha copia das solicitudes de informe efectuadas, polo que, unha vez esgotado o prazo para a súa emisión, considerou procedente continuar coa tramitación.
- Así mesmo, constan informes técnicos do Servizo de Enerxía e Minas da Xefatura Territorial da Consellería de Economía, Empresa e Innovación de Lugo, nos que, ademais de outras cuestións técnicas, tamén informa favorablemente en relación co cumprimento da normativa de instalacións industriais e eléctricas.

- No tocante ás alegacións con contido ambiental, no expediente remitido polo órgano substantivo constan un total 52 alegacións presentadas por asociacións ou organizacións e particulares.

Unha parte do contido de varias das alegacións non reviste carácter ambiental, referíndose a cuestións alleas ao ámbito competencial do órgano ambiental (cuestións xurídicas, plan sectorial eólico, afeccións económicas e desde o punto de vista urbanístico, afección a explotacións agro-gandeiras, afeccións á propiedade,...) que de ser o caso son obxecto doutras fases da tramitación por parte do órgano substantivo de cara ao outorgamento da autorización administrativa do

proxecto, ou ben non atinxe á tramitación da avaliación de impacto ambiental de proxectos de cara á formulación da declaración de impacto ambiental.

No que se refire exclusivamente aos aspectos que poden atinxir a avaliación de impacto ambiental de proxectos (afeccións ao patrimonio cultural, impacto paisaxístico e sobre os recursos hídricos, afeccións a flora, fauna, hábitats naturais e biodiversidade, impacto turístico, efectos sinérxicos, etc.), e sen prexuízo das aclaracións ou informacións achegadas polo promotor nas súas respostas ás ditas alegacións, cabe referirse aquí ao recollido neste mesmo apartado 2 da DIA en relación cos informes emitidos polos organismos sectoriais con competencias nas materias aludidas, á documentación complementaria que se incorporou ao expediente ao longo da tramitación, ao condicionado do apartado 4, ao programa de vixilancia e seguimento ambiental do apartado 5 e á propia consideración final da DIA respecto da viabilidade ambiental do proxecto co cumprimento das condicións e medidas que se establecen ao longo deste documento ademais das que figuran no EsIA e a restante documentación avaliada no marco do trámite ambiental.

3. ÁMBITO DA DIA

Unha vez efectuada a análise do expediente, cabe indicar que o proxecto do parque eólico Estivada consiste na instalación e explotación dun parque eólico de 36,0 MW de potencia total nos concellos de Agolada (Pontevedra) e Antas de Ulla (Lugo), constituído por 8 aeroxeradores de 4,5 MW de potencia nominal unitaria, que se localizarán dentro do polígono definido polas seguintes coordenadas UTM (ETRS89, fuso 29):

Vértices poligonal	UTM X	UTM Y
1	583.257	4.742.770
2	584.572	4.742.770
3	584.572	4.740.486
4	583.257	4.737.972
5	582.766	4.737.972
6	582.766	4.740.582
7	583.257	4.740.582

A localización dos aeroxeradores e demais infraestrutura asociada ao parque eólico é a que se recolle no plano **Implantación general. Modificaciónes**, do Apéndice 1: Planos do documento titulado *Adenda a proxecto de execución de parque eólico Estivada. Abril 2022*.

4. CONDICIÓN AMBIENTAIS

4.1. Condicións particulares

1. Considerando o exposto no apartado 2. *Tramitación e análise do expediente*, establececese como condicionado particular para o desenvolvemento do proxecto o cumprimento do contido dos informes que consten no expediente, ademais do recollido no EsIA e na restante documentación avaliada, tendo en conta que as condicións ou medidas dos informes prevaleceran fronte as do estudo ambiental ou a restante documentación no caso de contradición entre elas e que, en todo caso, calquera condición desta DIA prevalece fronte as anteriores.

2. Ademais, no que respecta ao informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural, o promotor deberá elaborar unha proposta detallada referente ás medidas adicionais sinaladas pola dita dirección xeral para garantir a minimización do impacto por colisión en aves (pintado das aspas dos aeroxeneradores

de acordo cos criterios establecidos pola antedita dirección xeral e implementar tecnoloxías de redución do impacto por colisión tales como sistemas de detección baseados en vídeo) e quirópteros (restrinxir a rotación das pas o máis posible por baixo da velocidade de réxime), así como as diversas actuacións a desenvolver no marco do programa de vixilancia ambiental para verificar a eficacia das ditas medidas.

O documento que elabore o promotor para dar cumprimento ao anterior deberá contar, previamente ao inicio das obras, co informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

O órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee.

3. No referido ao informado pola Dirección Xeral de Patrimonio Cultural, o promotor realizará unha intervención arqueolóxica nas coordenadas indicadas no seu informe (UTM ETRS90 F29N (583.347X, 4.740.627Y) e (583.526X, 4.740.534Y), co obxecto de comprobar a existencia de bens arqueolóxicos, de acordo coas directrices recollidas pola antedita dirección xeral no seu informe.

O documento que elabore o promotor para dar cumprimento ao anterior deberá contar, de xeito previo á obra, co informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural. Nese momento, o órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, para a súa constancia no expediente, unha copia do dito informe e da documentación na que se basee.

4. No que se refire aos cambios introducidos na configuración do proxecto, será necesario contar co informe favorable da Dirección Xeral de Patrimonio Cultural e de Augas de Galicia, previo inicio obra.

5. No caso de producirse cambios no proxecto posteriormente á emisión desta DIA debido aos informes xa emitidos polos organismos consultados, o órgano substantivo consultará, se o estima necesario, aos organismos pertinentes.

Deberase contar coa planta definitiva do parque eólico previa inicio de obra do proxecto. Nese momento, o órgano substantivo achegará a este órgano ambiental, exclusivamente para a súa constancia no expediente, unha copia da documentación onde se reflicta a configuración final do proxecto.

6. En canto á posible afección do proxecto sobre a poboación e a saúde humana en relación co efecto *parpadeo de sombras* (*shadow flicker*) durante a fase de funcionamento do parque, e en consonancia co recollido na documentación avaliada, nos potenciais receptores non se poderán superar os límites de exposición que en cada momento estableza a autoridade competente ou normas que o regulen, téndose que adoptar as medidas mitigadoras oportunas (por exemplo, instalación de barreiras ou pantallas) ou programar paradas temporais dos aeroxeradores implicados no caso de que se supere o límite recomendado.

Neste sentido, levarase a cabo un seguimento da posible incidencia deste efecto sobre os receptores considerados, tendo en conta a indicación da Dirección Xeral de Saúde Pública no seu informe en canto a necesidade de establecer receptores nos núcleos de A Regueira e Vilasante de Arriba. Así mesmo, recolleranse os resultados nos informes do programa de vixilancia ambiental segundo se indica no punto 5.3 da DIA.

7. O promotor deba depositar un aval para garantir o cumprimento das medidas correctoras e responder da reparación dos posibles danos que se lle poidan causar ao medio ambiente e do custo da restauración, conforme o disposto no Decreto 455/1996, do 7 de novembro, de fianzas en materia ambiental.

Propónse como importe do aval, que será actualizable e deba fixar o órgano substantivo, a cantidade de 490.635 euros, dos cales 210.272 corresponden á fase de obras e 280.363 á de desmantelamento e abandono do parque eólico.

Para a cancelación do dito aval será preciso o informe favorable do órgano ambiental, logo do levantamento dunha acta de comprobación pola inspección ambiental conforme establece o referido Decreto 455/1996.

A solicitude de cancelación realizarase a través do órgano substantivo, e so se poderá efectuar unha vez estean totalmente rematados os labores de restauración e integración paisaxística e logo de que o promotor acredite, mediante os informes do programa de vixilancia ambiental e calquera outra documentación que se considere oportuna de ser o caso, a suficiencia e o éxito dos traballos efectuados, tanto os referentes a restauración (coa vexetación debidamente implantada) como as demais actuacións relacionadas coa imposición do aval ambiental.

4.2. Condicións xerais

Ademais do condicionado establecido no punto anterior, ao proxecto seranlle de aplicación, segundo proceda, as seguintes condicións que complementan, matizan ou subliñan as anteriormente indicadas:

4.2.1 Protección da atmosfera

1. Co fin de minimizar a emisión de po durante a fase de obras, nos períodos de seca procederase á rega dos vieiros e das superficies onde se estean a realizar escavacións ou movementos de terras. Ao comezo das obras deberán terse dispostos na zona os medios necesarios para tal fin.
2. Os camións que transporten terras ou outros materiais que poidan xerar po deberán ir cubertos con lonas ou dispositivo similar. Así mesmo procederase, no caso de ser necesario, ao lavado das rodas dos camións á saída da zona de obras.
3. Os niveis de presión sonora debidos á construción e funcionamento do parque deberán cumprir coa normativa vixente, tendo en conta que no caso de que se superen os límites legalmente establecidos teranse que adoptar as medidas protectoras ou correctoras oportunas (emprego de mantas de goma durante as voaduras, incremento do illamento dos equipos, correcto mantemento das instalacións, pantallas de illamento acústico, etc).

Para tal fin, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque o promotor levará a cabo un plan de seguimento do nivel de ruído ao abeiro do Decreto 106/2015, do 9 de xullo, sobre contaminación acústica de Galicia de desenvolvemento da normativa básica estatal en materia de ruído, por unha entidade acreditada polo organismo nacional de acreditación (ENAC) como laboratorio de ensaios acústicos ou como entidade acreditada, en ambos casos, no ámbito do ruído ambiental, tendo en conta os aspectos que se indican no punto 5.2 desta DIA.

4.2.2 Protección das augas e leitos fluviais

1. Toda actuación ou afección no dominio público hidráulico ou na zona de servidume e policía de leitos, incluíndo zonas de fluxo preferente e zonas asolagables así como calquera captación ou vertedura se é o caso, precisarán da autorización ou permiso do organismo de cunca competente, que deberá ser solicitada e obtida polo promotor previamente ao inicio das obras.

En calquera caso, deberán terse en conta en todo momento as limitacións e demais prescricións establecidas no Real decreto legislativo 1/2001, do 20 de xullo, polo que se aproba o texto refundido da Lei de Augas e no Regulamento do Dominio Público Hidráulico (RD 849/1986, do 11 de abril), así como na Lei 2/2021, do 8 de xaneiro, de pesca continental de Galicia e, no que sexa aplicable, o Decreto 130/1997, do 14 de maio, polo que se aproba o Regulamento de ordenación da pesca fluvial e dos ecosistemas acuáticos continentais, e demais normativa que resulte de aplicación, entre ela as disposicións normativas dos plans hidrolóxicos.

2. En calquera zona onde poida existir risco de desencadeamento de procesos erosivos, de incorporación de sólidos ás augas e/ou de modificación do réxime hídrico, extremaranse as precaucións na execución e control das obras e na adopción das medidas protectoras, correctoras e de vixilancia

ambiental que figuren na documentación avaliada, así como as que se deriven desta DIA e calquera outra que resulte necesaria para a preservación do dominio público hidráulico e a calidade das súas augas.

Neste sentido, conforme avance a obra procederase a estabilizar os noiros de desmonte e/ou terraplén que se xeren, co obxecto de previr fenómenos erosivos e a incorporación de sólidos ás augas. Porase especial coidado na adopción das medidas fronte os arrastres e escorregamentos, tal e como se establece na condición 4.2.3.5 da DIA

3. A calidade das augas manterase de xeito que, co motivo das obras, non diminúa respecto da existente antes do inicio destas. Non está permitido o lavado de maquinaria e utilízase nos cursos de auga nin en ningún outro elemento do dominio público hidráulico. Prohíbese a vertedura directa ou indirecta de augas residuais ou produtos susceptibles de contaminar as augas continentais ou calquera outro elemento do dominio público hidráulico sen a correspondente autorización de vertedura.

Para tal fin, tanto na fase de obras como ao final destas ata que se constate a ausencia de afeccións, levarase a cabo un plan de control da calidade das augas.

4. Non se acumularán substancias, calquera que sexa a súa natureza e lugar en que se depositen, que constitúan ou poidan constituír un perigo de contaminación das augas (superficiais ou subterráneas) do dominio público hidráulico e/ou degradación do seu contorno.

Polo que durante a execución dos traballos non se poderán utilizar as marxes dos ríos e ribeiras como lugares para o depósito de materiais, parque de maquinaria, lavados e, en xeral, todas aquelas actividades que supoñan un risco de contaminación das augas ou alteracións do ecosistema asociado.

5. Non se afectarán, ou de ser o caso terán que ser repostas na súa totalidade, as instalacións ou servizos de abastecemento de auga, saneamento ou calquera outro amparado pola lexislación hidráulica que se poidan atopar na área de influencia das obras, téndose que garantir a compatibilidade da actuación cos usos preexistentes. De igual xeito, respectaranse as fontes e mananciais que puideran existir na zona.

Neste sentido, na execución dos alicerces e das gabias do cableado haberase de considerar non afectar á modificación dos niveis freáticos que puideran alterar captacións existentes, aínda que estas non presentaran aparencia de afectación

6. Na rede viaria do parque disporanse as estruturas de drenaxe transversal e lonxitudinal necesarias para non modificar o actual réxime hidrolóxico da zona e permitir a libre circulación das augas. Evitarase a xeración de zonas asolagadas, o trasvase de auga dunha microcunca a outra ou a concentración de grandes fluxos de auga en valgadas con escasa capacidade de acollida.

A incorporación das augas procedentes da rede de drenaxes do parque cara o dominio público hidráulico deberá ser gradual, polo que á saída das drenaxes transversais e nos puntos onde a auga das cunetas se incorpore ao terreo, así como nos tramos de cuneta en zonas de elevada pendente, dispoñeranse sistemas protectores e/ou de disipación de enerxía co fin de evitar fenómenos erosivos, arrastres de materiais, deposición de sólidos ou asolagamentos na traxectoria de incorporación das augas aos cursos naturais.

Tanto na fase de obras como na de explotación do parque realizarase un control do correcto funcionamento desta rede de drenaxes, do estado dos dispositivos de disipación de enerxía e das condicións de incorporación das augas de drenaxe á rede natural, téndose que adoptar as medidas protectoras e correctoras oportunas no caso de producirse os citados fenómenos. Así mesmo, a rede de drenaxes será obxecto dos oportunos labores de mantemento para garantir a súa operatividade.

Para tal fin, o promotor deberá contar cun plan de control da rede de drenaxes do parque, incorporándoo ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. O formigón necesario para a execución do proxecto será provisto desde planta ou plantas localizadas fóra da obra e que contén coas debidas autorizacións.

8. A limpeza das cubas das formigoneiras realizarase nas plantas subministradoras sempre que sexa posible. De non ser así, poderá habilitarse unha balsa para tal fin, que deberá estar adecuadamente impermeabilizada e afastada de cursos fluviais. Os restos nela almacenados deberán entregarse a un xestor autorizado ou, no caso de que se pretenda a súa vertedura ao medio, deberá obterse a correspondente autorización de vertedura.

9. O edificio de control deberá contar cunha fosa séptica para o tratamento das augas residuais que se xeren nel. No caso de que a dita fosa non sexa de tipo estanco, o promotor deberá obter do organismo de cunca a correspondente autorización de vertedura. Así mesmo, realizaráselle o mantemento necesario para garantir o seu correcto funcionamento.

4.2.3 Protección do solo e infraestruturas

1. Levarase a cabo un control topográfico preciso dos límites das zonas de obra e da localización de todas as infraestruturas e instalacións proxectadas, que se axustarán ao que se derive desta DIA. Non se poderán ocupar terreos fóra dos previstos.

2. Delimitaranse as distintas zonas de obra mediante o seu balizamento, que deberá manterse en perfecto estado durante o transcurso da actuación e ser retirado cando esta finalice.

3. Con carácter xeral, non se efectuarán préstamos na zona salvo xustificación previa, en cuxo caso seleccionaranse zonas que xa vaian ser afectadas polas obras ou, no seu defecto, lugares carentes de valores ambientais ou paisaxísticos relevantes. En todo caso, os préstamos deberán ter a súa procedencia debidamente acreditada e os ocios resultantes serán restaurados ao finalizar a obra.

4. No caso de ter que realizar algún depósito de sobranceiros de escavación que non poidan ser empregados na propia obra, o promotor deberá contar cos permisos ou autorizacións que resulten oportunos, e proceder á súa restauración e revexetación unha vez rematada a obra.

5. Cando se executen obras en zonas de elevada pendente deberán dispoñer mallas antiescorrega ou calquera outra medida adecuada para evitar o arrastre ou rodadura de materiais ladeira abaixo. O estado e a operatividade dos dispositivos antiescorrega será obxecto de control exhaustivo durante a execución das obras. En calquera caso, de producirse arrastres, deberán ser retirados e depositados nun lugar autorizado e a zona devolta ao seu estado orixinal.

6. Adoptaranse as medidas de seguridade necesarias para evitar derramos accidentais de produtos contaminantes como aceites, graxas e carburantes de motores.

7. No caso de ter que realizar voaduras, disporanse os medios necesarios (redes, lonas, ...) para evitar a proxección de fragmentos de rocha ao contorno. En calquera caso, se estes se producisen, deberán retirarse da zona e ser depositados nun lugar autorizado.

8. A circulación de vehículos e maquinaria no parque, tanto na fase de obra como na de funcionamento, restrinxirase unicamente aos vieiros e zonas acondicionadas para o efecto (áreas de manobra).

9. Os elementos do parque non poderán supoñer un obstáculo para o normal uso das pistas ou devasas que puideran existir na zona, debéndose garantir a súa operatividade.

10. Manterase a permeabilidade territorial da zona, conservando os servizos e servidumes de paso que existan na actualidade. Se durante as obras fose preciso cortar o paso dalgũa vía, deberán implementarse rutas alternativas que presten o mesmo servizo.

11. No caso de deterioración de estradas, camiños ou calquera outra infraestrutura, instalación ou servizo preexistente debido á execución da actuación, deberá restituírse a súa calidade e funcionalidade aos niveis previos ao inicio das obras.

4.2.4 Xestión de residuos

1. Todos os residuos que se xeren como consecuencia da construción, explotación e desmantelamento do parque eólico deberán xestionarse en función da súa natureza e conforme á lexislación vixente, primando a reciclaxe e a reutilización fronte á vertedura.

2. Para a zona destinada a casetas de obra, parque de maquinaria, amontoamento de materiais, etcétera, deberá seleccionarse unha localización de baixo valor ambiental, escasa pendente e afastada de calquera curso de auga, hábitats de interese comunitario ou área de protección arqueolóxica.

A dita zona deberá estar dotada das medidas necesarias para evitar a contaminación do solo e das augas e dos medios adecuados para a recollida de posibles verteduras. As casetas de obra deberán dispoñer dun sistema estanco de tratamento químico das augas residuais.

Así mesmo, co obxecto de evitar a dispersión de accións potencialmente contaminadoras e favorecer un adecuado control ambiental, no caso de que finalmente sexa necesario dispoñer dunha área de limpeza das cubas das formigoneiras tendo en conta o sinalado na condición 4.2.2.8, esta localizarase preferiblemente na zona dedicada ás instalacións de obra.

3. Os labores de limpeza, mantemento e reparación da maquinaria durante a fase de obras realizaranse preferiblemente en talleres autorizados, eliminando así o risco de derramos accidentais de substancias contaminantes. Cando isto non sexa posible polas características da maquinaria (con mobilidade restrinxida ou non apta para circular por estrada), estas tarefas poderanse realizar na zona destinada a instalacións de obra, que deberá estar adecuadamente dotada segundo o establecido na condición anterior.

4. O almacenamento temporal de residuos ata a súa entrega a xestor autorizado realizarase na área de casetas de obra/parque de maquinaria durante a fase de obras, e no recinto da subestación/edificio de control/centro colector durante a fase de funcionamento. Sinalizarase claramente a presenza dos distintos tipos de residuos e cumprírase en todo momento coas normas de almacenamento establecidas na lexislación vixente.

5. Antes do inicio da fase de explotación deberán terse retirado e xestionado a totalidade dos residuos xerados durante a execución das obras.

4.2.5 Protección da fauna, vexetación e hábitats naturais

Con carácter xeral, no desenvolvemento do proxecto garantirase que non se vexan afectados compoñentes do medio natural (tal que as especies de flora e fauna ou os hábitats naturais) que gocen dun réxime de protección legal, atendendo ao disposto nas leis 42/2007, do 13 de decembro, do patrimonio natural e da biodiversidade e 5/2019, do 2 de agosto, do patrimonio natural e da biodiversidade de Galicia, sen prexuízo de calquera outra normativa que lles resulte de aplicación.

4.2.5.1. Sobre a fauna

1. Para levar a cabo os labores de corta e roza de vexetación, así como os movementos de terras, escolleranse datas fóra das épocas de nidificación e cría da fauna máis sensible a este tipo de actuacións (prestando especial atención á que puidera gozar dalgún réxime de protección legal), adoptando en todo caso as medidas necesarias para non alterar á fauna.

2. Previamente aos labores de corta de arboredo verificarase a ausencia de avifauna nidificante de interese nos pés implicados. En caso de presenza, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor. Atenderase especialmente á presenza de aves rapaces ou

calquera outra especie que ostente figuras legais de protección ou apareza recollida en listaxes ou libros vermellos que poñan de manifesto a importancia da súa conservación.

3. Se entre as aves rapaces que poidan facer uso da zona do parque se atopasen rapinas do xénero *Circus* (tartaraña cincenta *Circus pygargus* e gatafornela *Circus cyaneus*, catalogadas como vulnerables no CGEA), que nidifican sobre o solo en ambientes de matogueira ou mixtos con pasteiros e polo tanto son susceptibles de verse afectadas polas obras, previamente aos labores de roza da vexetación levaranse a cabo as comprobacións necesarias para determinar a existencia ou non de parellas reprodutoras na área de afección directa das infraestruturas e instalacións proxectadas

No caso de detectar a súa nidificación na zona afectada polas obras, adoptaranse as medidas oportunas para que poidan finalizar con éxito o período reprodutor, incluíndo o establecemento dun perímetro de exclusión duns 500 m de radio en torno ao niño, onde se evitará calquera actuación ata a finalización do período reprodutor (podendo continuar coas obras noutra zona do parque) e outro perímetro de seguridade de 500 m, onde se limitarán ao máximo as actuacións co obxecto de garantir a tranquilidade das aves.

4. Para aquelas especies de fauna que contén cun plan de recuperación, conservación ou xestión, adoptaranse as medidas e actuacións recollidas na dita planificación, cando proceda.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para minimizar o potencial impacto da rede viaria do parque sobre a pequena fauna (réptiles, anfibios, micromamíferos...), tanto polo risco de atropelo como polo efecto barreira, así como para garantir que as obras de drenaxe e outras estruturas non supoñan unha trampa para a dita fauna.

Ademais, no caso de que nalgún dos vieiros do parque sexa necesario colocar pasos canadenses para impedir o paso de gando, estes deberán ir dotados de medidas que posibiliten o escape dos pequenos animais que poidan caer ao foxo. As ditadas medidas poden consistir, sen prexuízo doutras igualmente efectivas, en dotar ao foxo dunha rampla de subida da fauna (con superficie rugosa e pendente suave), abrir un ou dous laterais do foxo ou darlle saída ao exterior mediante unha tubaxe de diámetro suficiente (mínimo 40 cm).

Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre a pequena fauna (incluíndo, de instalarse pasos canadenses, controis de mortalidade nos foxos), incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

6. Respecto á avifauna e os morcegos, realizaranse comprobacións periódicas que permitan determinar a existencia ou non de afeccións sobre os seus efectivos poboacionais e detectar cambios no comportamento e usos do hábitat producidos pola instalación e/ou presenza dos aeroxeradores.

No caso de que se detecte unha incidencia negativa, adoptaranse as medidas necesarias para corrixir a dita situación, entre as que se poden considerar, sen prexuízo doutras, un incremento da frecuencia do seguimento, pintado de pas con patróns que incrementen a súa visibilidade, eliminación de gando morto (ou cubrición ata a súa retirada) para evitar atracción de aves preeiras, parada de máquinas en días con condicións meteorolóxicas moi desfavorables e de baixa visibilidade, establecemento de períodos de parada técnica dos aeroxeradores no caso de alcanzarse limiares de risco, instalación de disuasores automáticos, evitar a rotación das pas en horarios (ocaso e primeiras horas da noite), épocas do ano e condicións meteorolóxicas (baixas velocidades do vento, etc) de maior actividade de quirópteros, eliminación ou relocalización de aeroxeradores conflitivos, etcétera.

No caso concreto das especies preeiras, estarase ao disposto na Resolución do 21 de marzo de 2014 da Dirección Xeral de Enerxía e Minas pola que se establecen determinadas medidas para previr as colisións de aves nos parques eólicos da Comunidade Autónoma de Galicia.

Para tal fin, o promotor deberá levar a cabo un plan de seguimento da avifauna e quirópteros de acordo co sinalado no punto 5.2 da DIA.

7. Así mesmo, levarase a cabo un seguimento da posible aparición de efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos) sobre a avifauna e os quirópteros entre os parques eólicos que existan no contorno no momento en que este parque eólico entre en funcionamento (fosen ou non considerados na documentación avaliada). Teranse en conta tamén as súas infraestruturas de evacuación de enerxía se for o caso. Este seguimento realizarase mediante a valoración conxunta dos resultados dos seus respectivos plans de vixilancia, téndose que adoptar as medidas protectoras e/ou correctoras oportunas no caso de producirse a aparición deste tipo de efectos.

4.2.5.2 Sobre a vexetación e os hábitats naturais

1. Con carácter xeral, a eliminación da vexetación reducirase ao estritamente necesario para a execución do proxecto. Empregaranse sistemas mecánicos, non facendo uso do lume nin de fitocidas.

2. A corta de arboredo limitarase ao imprescindible, lembrando que previamente terá que presentar a declaración responsable ou solicitar a autorización segundo corresponda, así como a comunicación final ao remate do aproveitamento de ser o caso, en función do disposto na normativa de aplicación.

3. A realización dos aproveitamentos madeireiros implicará a extracción ou trituración da biomasa forestal residual, agás por razóns xustificadas ou aquelas outras establecidas consonte a lexislación en materia de montes.

4. Na xestión da biomasa vexetal eliminada primarase a súa valorización, evitando a queima in situ destes restos, que de ser o caso terá que contar coa preceptiva autorización. En calquera caso, terase presente a lexislación sectorial en materia forestal e de prevención e defensa contra os incendios forestais.

Neste contexto, no caso de optar pola extracción da biomasa forestal residual deberá garantirse a permanencia no monte ou terreo forestal dos restos forestais de menor tamaño nunha porcentaxe do 50 % sobre o total que se vai extraer. Unha vez executado o aproveitamento, en casos de corta final, deberán realizarse as actuacións necesarias encamiñadas á rexeneración da superficie afectada. No caso de que sexa depositada sobre o terreo, procederase a súa trituración e espaxamento homoxéneo, para permitir unha rápida incorporación ao solo, diminuír o risco de incendios forestais e evitar a aparición de enfermidades ou pragas.

5. Adoptaranse as medidas necesarias para eliminar riscos de incendios, tanto na fase de obras como na de funcionamento do parque.

6. Para garantir a non afección e a conservación das especies de flora ameazada que puideran estar presentes na zona de actuación, adoptaranse as medidas preventivas oportunas (balizamento perimetral da súa localización, delimitación das áreas de presenza nos planos de obra, seguimento do estado de conservación dos exemplares e das medidas adoptadas, etc.) e de ser o caso, as medidas correctoras ou compensatorias necesarias. Así mesmo, levaranse a cabo os controis oportunos para verificar a eficacia das medidas adoptadas e detectar a existencia ou non de afeccións sobre as ditas especies, incorporando este seguimento ao programa de vixilancia ambiental segundo se desprende do punto 5 desta DIA.

7. En canto aos hábitats naturais, e co fin de garantir que as actuacións sexan compatibles coa preservación do patrimonio natural e a biodiversidade, prestarase especial atención, sen prexuízo doutras, ás medidas de control sobre a afección a solos e vexetación que figuran nesta DIA, balizando adecuadamente as distintas zonas de obra e evitando afeccións non previstas.

8. Adoptaranse medidas preventivas para minimizar o risco de introdución de especies invasoras como consecuencia da execución do proxecto (información ao persoal de obra, limpeza previa da maquinaria, control da procedencia dos préstamos, emprego de especies autóctonas na revexetación,...). No programa de vixilancia ambiental incorporaranse os controis oportunos para acadar unha detección

precoz desta situación. No caso de que se confirme a introdución, adoptaranse medidas de resposta rápida para erradicalas.

4.2.6 Integración paisaxística e restauración

1. Adoptaranse medidas que maximicen a integración paisaxística da actuación proxectada. No caso da subestación transformadora/edificio de control/centro colector ou de seccionamento empregaranse materiais, texturas e cores que harmonicen co contorno. Así mesmo, nos traballos de execución e acondicionamento dos vieiros do parque minimizaranse os movementos de terras e coidarase que o firme contraste o menos posible coa contorna.

2. Se na zona existen afloramentos rochosos con interese xeomorfolóxico ou paisaxístico deberán ser respectados, sen que se vexan afectados polas obras.

3. Todas as superficies alteradas ou deterioradas pola execución das obras (marxes dos vieiros, contorno das obras de drenaxe, gabias do cableado, plataformas de montaxe dos aeroxeradores -que deberán ser revexetadas en toda a súa extensión, podéndose deixar un camiño de acceso ata a porta do aeroxerador para os vehículos de mantemento ordinario-, contorno da subestación/edificio de control/centro colector ou de seccionamento e torre/s meteorolóxica/s se é o caso, área/s de casetas de obra e parque de maquinaria, zonas de amoreamento de materiais ou residuos, áreas de préstamo e/ou vertedura de excedentes dos movementos de terras se for o caso...) deberán ser restauradas e revexetadas en función do tipo de terreo do que se trate, co obxecto de favorecer a recuperación do solo e a reinstalación da vexetación orixinal.

Para tal fin, nas actuacións de restauración e revexetación a levar a cabo teranse en conta as seguintes consideracións:

- Co fin de evitar fenómenos erosivos e lograr o máis pronto posible a integración paisaxística das zonas alteradas polas obras, os labores de restauración e revexetación deberán realizarse, na medida do posible, paralelamente ao avance das obras, conforme as distintas superficies a restaurar acaden o seu estado definitivo.
- No caso de precisar achegas externas de terra vexetal por non ser suficiente a retirada na obra, esta non se poderá extraer de áreas onde se atope consolidada e integrada no medio, debendo proceder de amoreamentos ou zonas debidamente autorizadas e que teñan características similares ás do terreo a restaurar, tanto desde o punto de vista edafolóxico como respecto das especies vexetais presentes.
- No que respecta á sementeira, a mestura deberá conter necesariamente especies arbustivas e leguminosas, sen prexuízo das de crecemento rápido que se consideren apropiadas para a zona. A proporción de cada grupo de especies na mestura axustarase, con carácter xeral, ás seguintes porcentaxes: 70% para o conxunto de gramíneas, 15% para as leguminosas e 15% para as arbustivas. A dose a empregar será como mínimo de 30 gr/m² (300 kg/ha).
- A restauración que se faga deberá atender a criterios de coherencia ecolóxica e paisaxística. Todas as especies a empregar na restauración deberán ser autóctonas, preferentemente existentes na zona, compatibles co hábitat no que se vaian implantar e compatibles entre si, co obxecto de maximizar o éxito e integración da restauración.
- Realizarase un seguimento da efectividade dos labores de restauración e revexetación e procederase á reposición das calvas e/ou marras que puideran aparecer nas sementeiras, hidrosementeiras e/ou plantacións efectuadas. Incrementarase a intensidade deste seguimento no caso de que se detecten dificultades para o desenvolvemento da vexetación e levaranse a cabo actuacións adicionais de restauración se o éxito desta non é o axeitado.

4. Unha vez finalizada a vida útil das unidades do parque eólico, ou ben no caso de que quedase definitivamente fóra de servizo por calquera causa, ao longo da fase de abandono levaranse a cabo

todas as actuacións necesarias para desmantelalo e recuperar a situación preoperacional da zona ocupada pola instalación.

Considerarase, con carácter xeral e sen prexuízo do que no seu momento se poida establecer ao respecto, a desmontaxe e retirada dos aeroxeradores, torre/s meteorolóxica/s e subestación transformadora/centro colector ou de seccionamento (de existir un edificio de control, pode ficar para outros usos), demolición da parte superior do pedestal ou peaña das zapatas, restauración dos novos vieiros creados para uso exclusivo do parque, restitución de terreos e servizos afectados e revexetación das zonas alteradas polo desmantelamento.

5. No caso de renovación tecnolóxica do parque eólico, presentarase o correspondente proxecto e documentación ambiental de desmantelamento, así como o da nova planta, para a súa avaliación ambiental.

4.3 Outras condicións

1. Co obxecto de acadar a máxima coordinación e eficacia no cumprimento desta DIA, o promotor deberá designar unha persoa responsable do seu control e notificar o seu nomeamento ao órgano substantivo.

2. Calquera cambio que se pretenda introducir no proxecto respecto do recollido nesta DIA deberá ter en conta a variable ambiental, e no caso de que poida producir efectos significativos sobre o medio ambiente deberáselle notificar previamente á Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático, a través do órgano substantivo e acompañado da pertinente valoración ambiental comparativa, para que o órgano ambiental o avalíe e informe sobre a súa aceptación, comunicando no seu caso as condicións que cómpre impoñerlle ou se procede iniciar un novo trámite de avaliación ambiental.

3. O promotor deberá comunicar ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo e coa suficiente antelación, a data prevista de inicio de obras do parque.

4. O promotor comunicará ao órgano ambiental, a través do órgano substantivo, a data de posta en marcha da instalación.

5. PROGRAMA DE VIXILANCIA E SEGUIMENTO AMBIENTAL

5.1. Aspectos xerais

O obxecto deste programa é o de garantir ao longo do tempo o cumprimento das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias que figuran na documentación avaliada e o condicionado da DIA, así como incorporar procedementos de autocontrol por parte do promotor. Así mesmo, debe permitir detectar, cuantificar e corrixir alteracións ou afeccións que non se teñan previsto, e levar a cabo novas medidas acordadas coas novas problemáticas ou coñecementos xurdidos.

Para tal fin, e tomando como base o seguimento proposto na documentación avaliada, deberánse incorporar os controis e estudos necesarios para completalo e adaptalo ao condicionado que se deriva desta DIA. Na definición final do programa fixaranse segundo a fase (previo inicio de obras, replanteo, obras, explotación ou abandono) a periodicidade, os indicadores e os limiares ou valores límite que se vaian utilizar en cada caso.

Será responsabilidade do órgano substantivo que o programa que finalmente se desenvolva neste sentido permita acadar os obxectivos indicados. Así mesmo, teranse en conta as seguintes consideracións:

- O seguimento deberá ser efectuado por persoal cualificado para identificar os elementos protexidos da biocenose e a interacción entre eles e para valorar a idoneidade das medidas adoptadas e os impactos que as actuacións do proxecto poden inducir sobre o medio. Terá a

capacidade técnica suficiente de conformidade coas normas sobre cualificacións profesionais e da educación superior.

- Lémbrese que sempre que exista a acreditación e alcance correspondente, os estudos e controis preoperacionais, tomas de mostras, medicións e analíticas, tanto na fase previa ao inicio das obras como nas de replanteo, obras, explotación ou abandono, realizaranse por entidades acreditadas polo organismo nacional de acreditación (ENAC) co alcance correspondente a cada tipo de control, toma de mostras, medición ou analítica a realizar, e que os informes estarán asinados e amparados pola dita acreditación. Deberán ser representativas, e polo tanto levaranse a cabo durante os labores con maior incidencia sobre os aspectos obxecto de seguimento.
- No caso de que se detecten, como resultado deste seguimento en calquera das súas fases, impactos imprevistos ou alteracións que superen os limiares establecidos na lexislación aplicable, no EsIA ou nesta DIA, comunicaráse inmediatamente ao órgano substantivo, propoñendo as medidas correctoras precisas para corrixilos. Se se pon de manifesto a existencia de impactos ambientais severos ou críticos, o órgano substantivo poñerá este feito en coñecemento da Dirección Xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático.

5.2. Aspectos específicos

1. En relación co plan de seguimento do nivel de ruído ao que se fai referencia na condición 4.2.1, tomando como base a proposta do EsIA, terase en conta o seguinte:

- O promotor deberá incorporar ao programa de vixilancia e seguimento ambiental un documento no que se recolla pormenorizadamente toda a información relativa á metodoloxía do seguimento, aspectos técnicos das medicións, cálculos, límites legais, medidas protectoras e correctoras e calquera outra que resulte procedente ao abeiro da normativa vixente en materia de ruídos.
- En canto aos puntos de mostraxe para a avaliación do nivel sonoro, ademais dos xa incluídos na documentación, deberán comprender os núcleos poboacionais, vivendas illadas e/ou áreas sensibles máis próximas ás instalacións. As medicións realizaranse no contorno das vivendas ou edificacións máis próximas, e non no interior dos núcleos, para considerar así os puntos potencialmente máis vulnerables. A localización de cada punto deberá definirse coas súas coordenadas UTM (ETRS89) e reflectirse nun plano a escala mínima 1: 10.000.
- Deberase efectuar unha campaña preoperacional con medicións en todos os puntos indicados, co obxecto de dispoñer de datos previos do ruído de fondo para poder aplicalos aos datos que se obteñan en cada período de seguimento.
- En canto á periodicidade dos controis, durante a fase de obras efectuaranse medicións en cada punto no momento no que se estean executando as obras asociadas ao seu contorno, elixindo un momento coa obra en plena actividade co obxecto de que a medición sexa representativa. Na fase de funcionamento a frecuencia será mensual o primeiro semestre, trimestral o segundo, e tamén trimestral durante o segundo ano de explotación, podéndose logo variar en función dos resultados obtidos.

3. En canto aos plans de vixilancia e demais controis aos que se fai referencia no punto 4.2.5 da DIA, terase en conta o seguinte:

- Tal e como se desprende do punto 5.1, deberá incorporarse co suficiente detalle ao programa de vixilancia ambiental todo o que se derive das cuestións que figuran no dito punto 4.2.5:
 - Control da nidificación de avifauna protexida ou de interese sobre o solo ou en arboredo.
 - Protección doutra fauna (réptiles, anfíbios, pequenos mamíferos,...), detección de atropelos, control das obras de drenaxe e, no seu caso, dos pasos canadenses.

- Seguimento de avifauna, quirópteros e de posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérxicos).
 - Protección de hábitats naturais e outras especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, en cumprimento das disposicións normativas que lles resulten de aplicación e do disposto nesta DIA.
 - Detección de especies invasoras.
 - Etcétera.
- No caso concreto do plan de seguimento de avifauna (e no de quirópteros naquilo que resulte de aplicación), sen prexuízo do que figure na documentación achegada polo promotor, no informe da Dirección Xeral de Patrimonio Natural en relación coas condicións mínimas para os plans de vixilancia ambiental no relativo ao control da mortalidade por colisión na fase de explotación, ou do que se poida derivar da condición 4.1.1, 4.1.2, ou de calquera outra desta DIA, teranse en conta as seguintes indicacións:
- Disporase dos estudos previos necesarios para coñecer os efectivos poboacionais e os usos do espazo e do hábitat na zona, as zonas de cría, alimentación ou campeo, colonias ou refuxios (morcegos), durmidoiros, rutas de paso migratorio, movementos estacionais ou desprazamentos diarios, etcétera, co obxecto de definir axeitadamente o plan de vixilancia para detectar posibles cambios nestes aspectos pola instalación e presenza do parque. Estes estudos preoperacionais deberan cubrir o ciclo anual completo do conxunto de especies inventariadas na zona, prestando especial atención a aquelas que ostenten algunha figura de protección, por exemplo e sen prexuízo doutras, as sinaladas no punto 1.3 desta DIA.
 - Conterá unha descrición detallada e xustificada da metodoloxía para o seguimento da incidencia do parque eólico sobre a avifauna, especificando os controis a efectuar e a súa frecuencia, considerando a detección do efecto baleiro, a caracterización do comportamento das aves ante os aerogeneradores e a detección de morte por colisión.
- Descríbese a metodoloxía para a estimación dos índices de colisión e a súa variación estacional, e a dun estudo do voo que caracterice a frecuencia, variación horaria, variación estacional, altura e traxectoria dos movementos das aves na zona do parque (uso do espazo).
- Incluírase unha valoración da posible distorsión nos resultados polo diferente esforzo de mostraxe, condicións climatolóxicas durante as mostraxes, detectabilidade dos corpos (polo tamaño, vexetación do contorno, etcétera) e desaparición de cadáveres por necrófagos, definindo os factores ou índices de corrección par corrixir as posibles desviacións.
- A periodicidade das visitas de comprobación terá en conta a fenoloxía das especies sedentarias, invernais e migratorias. Co obxecto de diminuír na medida do posible a perda de cadáveres por acción de animais preeiros, as visitas para a detección de aves mortas por colisión terán como mínimo unha periodicidade mensual. No caso de que se efectúen experimentos para o cálculo dunha taxa de desaparición de cadáveres propia para a zona do parque, poderíase axustar a dita frecuencia. Terase en conta que pode resultar preciso incrementar a frecuencia en épocas de paso migratorio e de dispersión de xuvenís.
 - Definición cuantitativa e cualitativa de limiares de risco por colisión e aparición de efecto baleiro, que indiquen a necesidade de adoptar medidas protectoras ou correctoras específicas, xustificando a súa determinación. Na definición destes limiares deberán considerarse as referencias normativas, catálogos ou listas vermellas máis actualizadas.
 - Defínense as medidas protectoras e/ou correctoras a adoptar en función das situacións de risco que se detecten, considerando entre elas as sinaladas no punto 4.2.5.1 desta DIA, sen prexuízo do que se derive da condición 4.1.2.

- Describírase o método de rexistro, tratamento e presentación dos datos obtidos, detallando a periodicidade, estrutura e contido dos informes, que como mínimo incluírán un apartado introdutorio (indicando datas e descrición das campañas efectuadas), outro cos datos e resultados obtidos e un de valoración (considerando tanto o período abranguido polo informe como o acumulado de datos de informes anteriores), discusión e conclusións finais.
- En relación coa condición 4.2.5.1.4 da DIA, no que se refire ao lobo a Dirección Xeral de Patrimonio Natural sinala no seu informe que se ten que dar cumprimento ao punto 18 (Efecto barreira das infraestruturas), apartado 5, do Decreto 297/2008, do 30 de decembro, polo que se aproba o Plan de xestión do lobo en Galicia.

Neste sentido, establece que no primeiro ano de funcionamento do parque, como parte do plan de vixilancia ambiental, débese remitir á dita dirección xeral un estudo con datos sólidos sobre a presenza de lobos na área de influencia do parque eólico e realizar unha avaliación e seguimento das posibles afeccións sobre as súas poboacións: estrutura social, zonas de cría, uso do espazo, etc.

Na procura da mellor implementación das ditas medidas, o promotor e o órgano substantivo terán en conta que todos os aspectos relativos á súa planificación e desenvolvemento deberanse coordinar previamente coa dita Dirección Xeral de Patrimonio Natural.

Para a realización dos estudos ou calquera actuación que se desenvolva no marco do programa de vixilancia e seguimento ambiental en relación coas especies protexidas, o promotor deberá contar coas autorizacións que correspondan da antedita dirección xeral.

5.3. Informes do programa de vixilancia

O promotor deberá presentar os informes do programa de vixilancia e seguimento ambiental ante o órgano substantivo, a quen lle corresponde efectuar o seguimento e vixilancia do cumprimento da DIA de acordo co establecido na normativa de avaliación ambiental. Estes informes estarán asinados polo persoal técnico responsable da súa elaboración e terán que contar coa supervisión, aprobación e sinatura da persoa responsable designada para o control do cumprimento da DIA.

Os informes avaliarán pormenorizadamente o cumprimento da DIA en relación a todos os aspectos considerados nela, así como das indicacións, valoracións e medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias contidas no EslA e a restante documentación avaliada.

Con carácter xeral, incluíranse os resultados das campañas preoperacionais ou estudos complementarios que se efectúen e os que no seu caso xa consten no EslA ou as súas addendas se é o caso, comparándoos cos que se obteñan en cada período de seguimento.

Sen prexuízo do que, co decurso do tempo, se poida derivar do desenvolvemento do programa de vixilancia, o seguimento da DIA estruturarase nos seguintes informes:

1. Durante a execución das obras o promotor presentará, con carácter trimestral, un **informe de obras** co seguinte contido mínimo:
 - a) Cronograma de obras actualizado con todas as actividades (incluíndo a adopción das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias) no que se indique, para cada unha delas, a porcentaxe de execución respecto do total. No cronograma figurará a data de actualización.
 - b) Informe de avance da obra, onde se describa o desenvolvemento dos traballos en relación a todos os compoñentes do proxecto. Acompañarase de reportaxe fotográfica (con indicación da data e hora nas fotografías e plano de puntos de toma) e dun plano de planta a escala 1:5.000 ou maior detalle, dotado de coordenadas UTM (ETRS89), no que se reflecta a situación real das obras e a porcentaxe de execución de cada actividade.

- c) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (con medicións en plena actividade, indicando persoal de obra e maquinaria en funcionamento durante as medicións), control da calidade das augas, funcionamento da rede de drenaxes e mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico), seguimento de avifauna e quirópteros, protección da pequena fauna e hábitats e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, tendo en conta os puntos 4.2.1, 4.2.2, 4.2.5 e 5 da DIA.
- d) Informe onde se detallen, para aqueles indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os resultados dos controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas), así como os da aplicación das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA), incidencias e/ou imprevistos acontecidos e solucións adoptadas, labores de restauración efectuados, xestión de residuos de obra, etcétera.
2. Ao final das obras, no prazo máximo de dous (2) meses contados desde o remate dos traballos, achegará un **informe fin de obras** que como mínimo inclúa:
- a) Informe onde se describa o desenvolvemento dos traballos desde a emisión do último informe de obras e se detalle o estado final do parque e da área afectada tras a finalización das obras, en relación a todos os aspectos que figuran na documentación avaliada e no condicionado desta DIA. Conterá así mesmo un resumo do seguimento ambiental efectuado ao longo de toda a fase de obras e das medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas, así como das incidencias ou imprevistos acontecidos e as solucións adoptadas.
- b) Reportaxe fotográfica que amose con detalle os aspectos máis salientables da actuación: zonas nas que se implantaron os aeroxeradores, contorno da subestación/edificio de control, torre meteorolóxica, estado dos vieiros, cunetas e drenaxes, gabias do cableado, estado de limpeza da área (en especial das zonas de instalacións de obra e parque de maquinaria), zonas onde se efectuaron medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias, etc. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.
- c) Plano *as built*, a escala 1:5.000 ou maior detalle e dotado de coordenadas UTM, no que se reflecta a situación real de todas as instalacións e infraestruturas do parque, así como as zonas onde se levaron a cabo medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias. Incluírase unha táboa coas coordenadas UTM (ETRS89) das posicións definitivas dos aeroxeradores, da subestación e da torre meteorolóxica.
- d) Ficheiros dixitais do plano *as built* coas seguintes capas: poligonal do parque, aeroxeradores, vieiros, subestación e torre meteorolóxica. O formato será compatible con sistemas de información xeográfica (SIX). O sistema de proxección será o UTM, adoptándose como sistema de referencia xeodésico o ETRS89. Os datos vectoriais entregaranse en formato ESRI shapefile (.shp).
3. Unha vez iniciada a explotación do parque o promotor deberá presentar, con periodicidade semestral durante os dous primeiros anos de funcionamento e anual os seguintes, un **informe en fase de funcionamento** co seguinte contido mínimo:
- a) Resultados do plan de seguimento do nivel de ruído (identificando os aeroxeradores en marcha durante as medicións), do seguimento do efecto parpadeo de sombras ou *shadow flicker*, do control do funcionamento da rede de drenaxes do parque e o mantemento do réxime hídrico (seguimento hidrolóxico) e, se é o caso, do seguimento da calidade das augas, conforme se deriva dos puntos 4.1, 4.2.1, 4.2.2 e 5 da DIA.
- b) Resultados dos plans de seguimento de avifauna e quirópteros (incluíndo todo o relativo ao desenvolvemento e eficacia das medidas adicionais ás que fai referencia a condición 4.1.2 da DIA), das medidas de protección de pequena fauna, hábitats naturais e especies vexetais e animais singulares ou protexidas se é o caso, e seguimento dos posibles efectos acumulativos (aditivos ou sinérgicos), tendo en conta os puntos 4.1, 4.2.5 e 5 da DIA.

No caso do plan de vixilancia ambiental e control da mortalidade por colisión de aves e quirópteros terase en conta o establecido pola Dirección Xeral de Patrimonio Natural no anexo I do seu informe.

- c) Informe, acompañado de reportaxe fotográfica, no que se describan con detalle os resultados do plan de restauración, indicando os avances e incidencias no proceso de rexeneración da cuberta vexetal e de integración paisaxística da instalación, aparición de especies invasoras se é o caso, estado dos vieiros, cunetas, plataformas de montaxe, gabias do cableado, contorno da subestación/edificio de control e torre meteorolóxica, así como daquelas zonas nas que se adoptasen medidas de protección contra a erosión. Nas fotografías indicárase a data e a hora, acompañándoas dun plano de localización.

Conterá tamén unha avaliación da eficacia e evolución de todas as medidas protectoras, correctoras e/ou compensatorias adoptadas (tanto as que figuran na documentación avaliada como as derivadas desta DIA) e a descrición, se é o caso, das incidencias acontecidas e as solucións adoptadas. Detallaranse así mesmo, para aqueles outros indicadores ambientais que non teñan plans de seguimento específicos, os controis efectuados de acordo co programa de vixilancia que se deriva desta DIA (indicando datas das visitas).

- d) Cando corresponda segundo o expresado na condición 5.2.3 da DIA sobre as actuacións de estudo e seguimento do lobo, xunto co informe en fase de funcionamento achegarase un documento específico cos contidos que se determinen en función do sinalado na dita condición.

Á vista dos resultados que se obteñan durante os dous primeiros anos de seguimento, ou ben por solicitude motivada do promotor cursada ante o órgano substantivo, poderase revisar, se é o caso, o contido ou a frecuencia dos controis e informes que se deben realizar en anos posteriores.

4. Informe previo ao abandono: cunha antelación de seis (6) meses respecto da data prevista para a finalización da explotación do parque, o promotor remitirá ao órgano substantivo un documento (con memoria, planos, pregos de condicións, orzamento, prazo de execución e avaliación dos aspectos ambientais) no que se detallen todas as actuacións previstas para o cumprimento da condición 4.2.6.4.

5. Informe posterior ao abandono: transcorridos dous (2) meses desde o remate dos traballos de desmantelamento e abandono do parque, o promotor achegará un informe coa descrición detallada das actuacións levadas a cabo, con especial mención á xestión dos residuos procedentes do desmantelamento e á restauración das superficies afectadas. Incluirá unha reportaxe fotográfica que reflicta o estado final da área, unha vez rematados os labores de abandono e realizada a oportuna revexetación.

6. PROPOSTA

Logo de finalizar a análise técnica do expediente de avaliación de impacto ambiental, propónse formular a declaración de impacto ambiental nos termos recollidos ao longo deste documento, en cumprimento do disposto no artigo 41 da Lei 21/2013, do 9 de decembro, de avaliación ambiental.

Manuel Díaz Cano
Xefe do Servizo de Avaliación Ambiental de Proxectos
(asinado electronicamente)

Conforme

Juan Manuel Camiño Soto
Subdirector xeral de Avaliación Ambiental
(asinado electronicamente)

RESOLVE

Formular a declaración de impacto ambiental do parque eólico Estivada, considerando que o proxecto, segundo a documentación achegada polo órgano substantivo, é ambientalmente viable sempre que se cumpra, ademais do recollido no estudo de impacto ambiental e a restante documentación avaliada, o condicionado que figura ao longo deste documento, tendo en conta que no caso de que exista contradición entre eles, prevalecerá o disposto nesta DIA.

Ademais do obrigado cumprimento das condicións sinaladas, se se manifesta calquera tipo de impacto non considerado ata o momento, este órgano ambiental poderá ditar, do xeito que proceda, os condicionados adicionais que resulten oportunos.

Consonte o disposto no artigo 52 da dita Lei 21/2013, correspóndelle ao órgano substantivo o seguimento e vixilancia do cumprimento da declaración de impacto ambiental.

Esta declaración de impacto ambiental farase pública a través do *Diario Oficial de Galicia* e da páxina web da Consellería de Medio Ambiente, Territorio e Vivenda, e se lle remitirá ao órgano substantivo para os efectos que correspondan no marco do procedemento de autorización administrativa das instalacións.

Así mesmo, non exime ao promotor de obter calquera outra autorización, licenza, permiso ou informe que sexa necesario para a execución e/ou funcionamento do proxecto.

O órgano substantivo deberá notificar a esta dirección xeral calquera cambio de titularidade que se produza na instalación.

De acordo co artigo 41.4 da lei de avaliación ambiental, a declaración de impacto ambiental non será obxecto de recurso sen prexuízo dos que, se é o caso, procedan na vía administrativa e xudicial fronte o acto polo que se autoriza o proxecto.

Santiago de Compostela, na data da sinatura electrónica

María Sagrario Pérez Castellanos
Directora xeral de Calidade Ambiental, Sostibilidade e Cambio Climático
(asinado electronicamente)

